

2.12..2020

ENVIRONMENTÁLNÍ OPATŘENÍ

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Ing. Josef Makovský, Ph.D.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SMYSL ENVI OPATŘENÍ

**Podpora takových zemědělských postupů,
které mají příznivý vliv na životní prostředí
zemědělské krajiny.**

SMYSL ENVI OPATŘENÍ

Hlavním smyslem všech envi opatření je podpora takových způsobů zemědělského hospodaření, které napomohou k udržení nebo zlepšení stavu životního prostředí zemědělské krajiny.

Až na výjimky není cílem těchto opatření vyloučit z podporovaných ploch zemědělskou produkci. Cílem je umožnit zemědělci na podpořené ploše šetrně hospodařit a dosáhnout ekonomicky smysluplné produkce. Podpora provádění těchto opatření je realizována formou plošné platby rozdělením určité „obálky“ nebo jako úhrada ušlých zisků a dodatečných nákladů plynoucí z provádění opatření.

PŘÍNOS OPATŘENÍ

Biodiverzita

- zachování biodiverzity
- podpora druhů vázaných na zemědělskou krajinu

Voda

- zadržení vody v krajině,
- sucho/povodně
- kvalita vody

Půda

- ochrana půdy před erozí
- vyšší kvalita půdy

ENVI OPATŘENÍ

TYPY OPATŘENÍ

V současnosti v resortu zemědělství existuje více úrovní tzv. opatření podporujících ochranu životního prostředí zemědělské i volné krajiny.

V první řadě se jedná o tzv. zákonné podmínky na hospodaření, povinné pro všechny zemědělce, zajišťující základní standard hospodaření a ochranu životního prostředí. Na ně navazují podmínky cross compliance závazné pro příjemce dotací.

Jako nadstavba nad těmito povinnými standardy existují různá opatření podporující životní prostředí s různou úrovní složitosti a cílení.

Kondicionality

- tzv. „tvrdá opatření“, povinné podmínky k zajištění základních standardů hospodaření
- zákonné podmínky, (nitrátová směrnice...atd.), cross compliance (DZES, PPH)

Plošná opatření PP

- dobrovolná, mělká, ale plošně rozšířená opatření, jednoduché podmínky
- dříve například Greening, nově Ekoschéματα

Opatření PRV

- dobrovolná opatření s vysokým detailem cílení na určitou oblast
- složitější na provádění
- V některých případech závazková (AEKO, EZ)

ENVI OPATŘENÍ

Kondicionality

Kondicionality tvoří povinné požadavky na hospodaření a standardy dobrého zemědělského a environmentálního stavu. Vycházejí z legislativních podmínek (vybrané články nařízení a směrnic EU + národní předpisy v případě PPH) nebo jsou stanoveny jako okruhy v 1306/2013 (DZES).

Společně tvoří definovaný základ hospodaření bez výrazných negativních vlivů na životní prostředí.

Jejich plnění je povinné pro příjemce dotací na plochu a některých dalších podpor.

PPH

- 13 minimálních požadavků na hospodaření
- vychází převážně z legislativy
- voda, biodiverzita, bezpečnost potravin, animal welfare

DZES

- 7 standardů – 3 oblasti
- voda, půda, krajina a min. péče
- rámcově stanoveny v 1306/2013

ENVI OPATŘENÍ

Greening

Soubor opatření, za jejichž splnění je žadateli vyplacena částka odpovídající obálce na daný rok.

Relativně mělká a jednoduchá opatření, realizovaná ale na velké ploše, čímž dochází ke kumulaci efektu.

Diverzifikace plodin

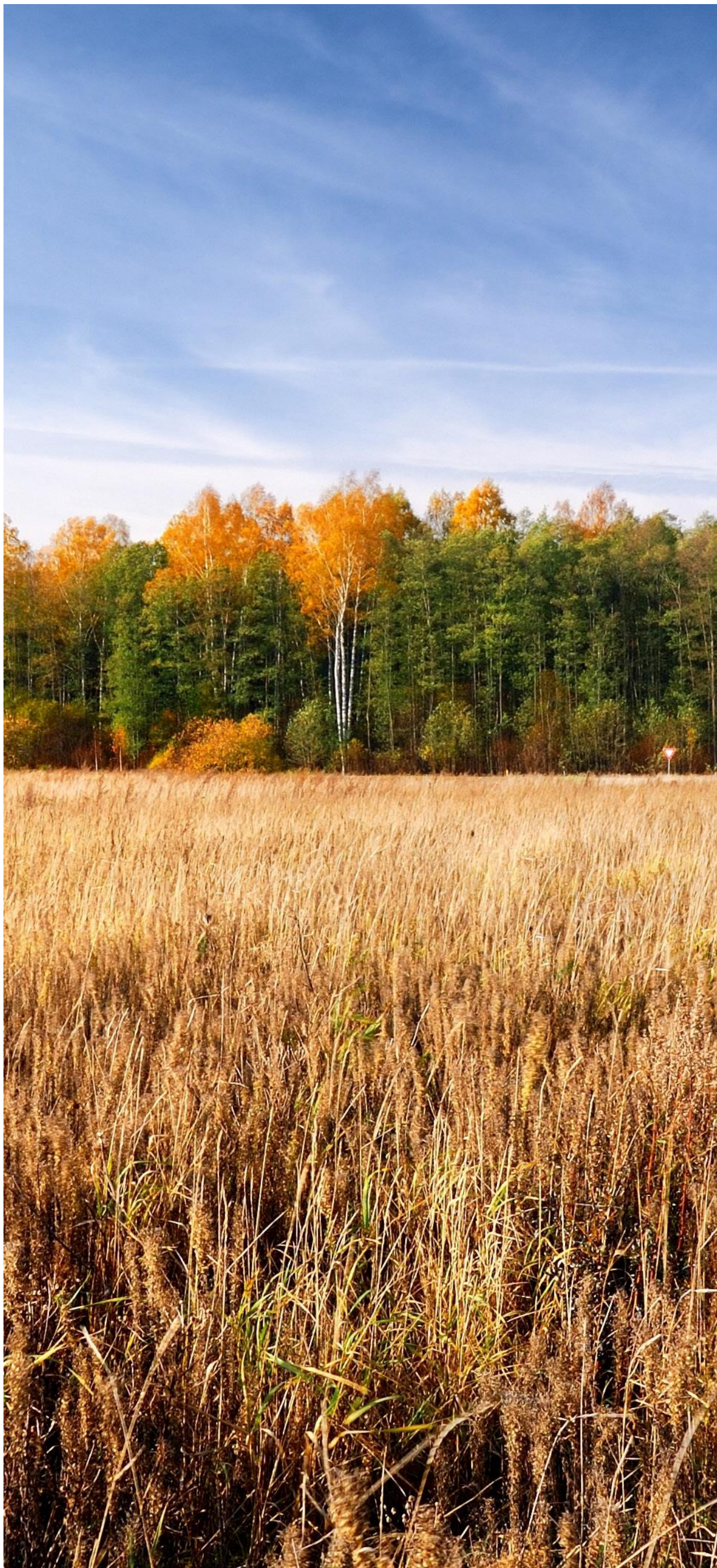
- Minimální počet plodin
- Vztaženo k ploše

TTP

- Udržení ploch
- Podmínky rozorání

EFA

- 8 opatření
- aktivní i pasivní
- od úhorů a pásů až ke krajinným prvkům

AEKO

905 mil.

EUR za období

3,4 mld.

KČ ročně

15 300

ŽADATELŮ

AGROENVIRONMENTÁLNĚ- KLIMATICKÁ OPATŘENÍ

Opatření k podpoře šetrných způsobů hospodaření s velmi dlouhou historií. V minulosti známá též jako Agro-environmentální programy nebo Agroenvironmentální opatření. Co do rozpočtu, podpořené plochy i počtu žadatelů jedno z nejvýznamnějších opatření Programu rozvoje venkova.

Zavedení AEKO v rámci PRV je pro členský stát povinné.

ZÁKLADY

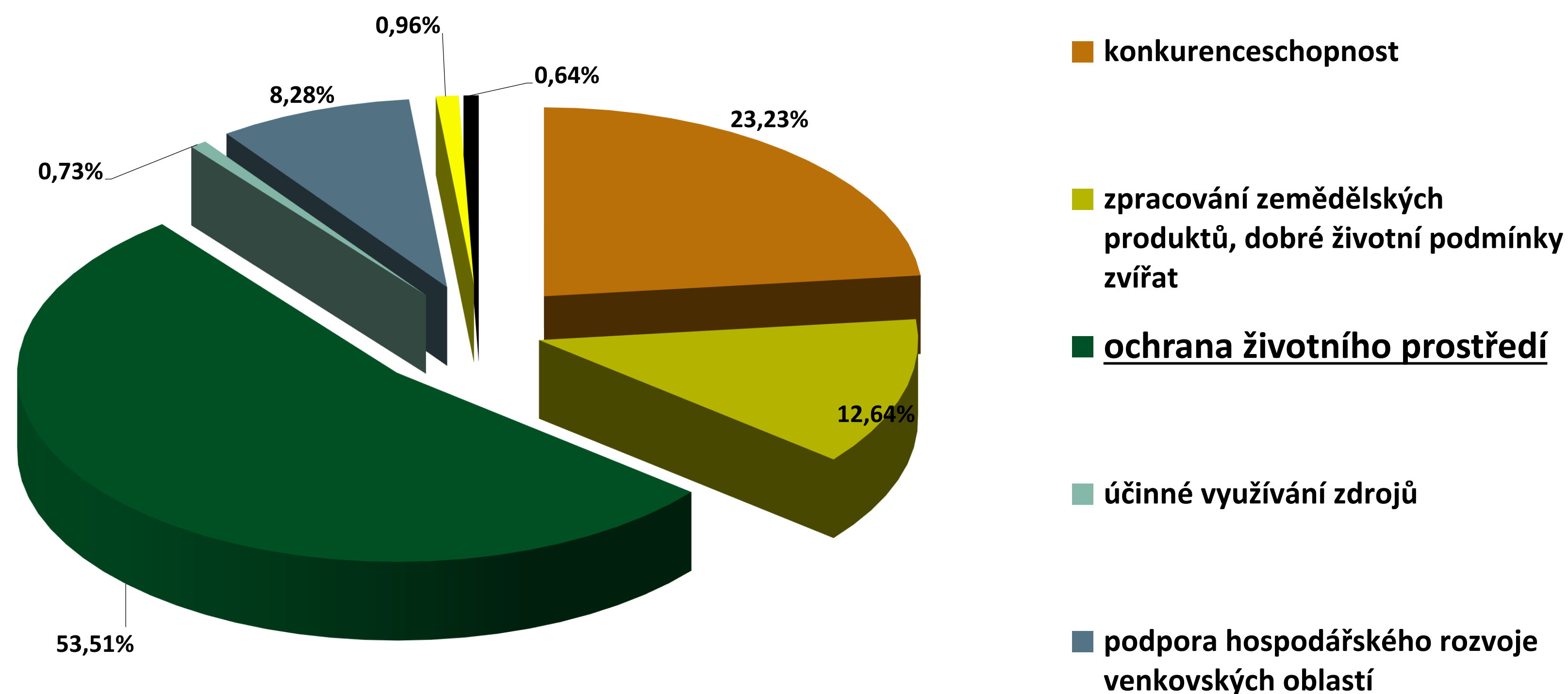
- čl. 29 nařízení (EU) č. 1305/2013
- opatření M10 PRV 2014 - 2020
- závazkové opatření (v ČR pětileté)
- vstup do závazku je dobrovolný, stejně tak i vystoupení
- dotace za činnosti navíc nad běžnou praxí a legislativní požadavky
- nelze podporovat produkci

ENVI OPATŘENÍ

Alokace PRV 2015-2020

Na envi opatření bylo při započtení plateb ANC v končícím programovém období vyčleněno jen v PRV 59 mld. Kč, tj. 53,51 % rozpočtu II. pilíře.

V I. pilíři bylo na envi opatření alokováno cca 30 % rozpočtu.

NOVÁ SZP 2022 (3..4?) - 2027

Očekávatelné změny

■ Zvýšení úrovně kondicionalit

- Greening jako takový zrušen - neefektivní
- část podmínek přechází do kondicionalit

■ Zavedení Ekoschémat

- nový typ opatření k zajištění environmentálního přínosu SZP
- plošné, jednoleté platby bez závazku,
- jednoduché, částečně přebírají podmínky greeningu, částečně envi opatření (AEKO, EZ...).

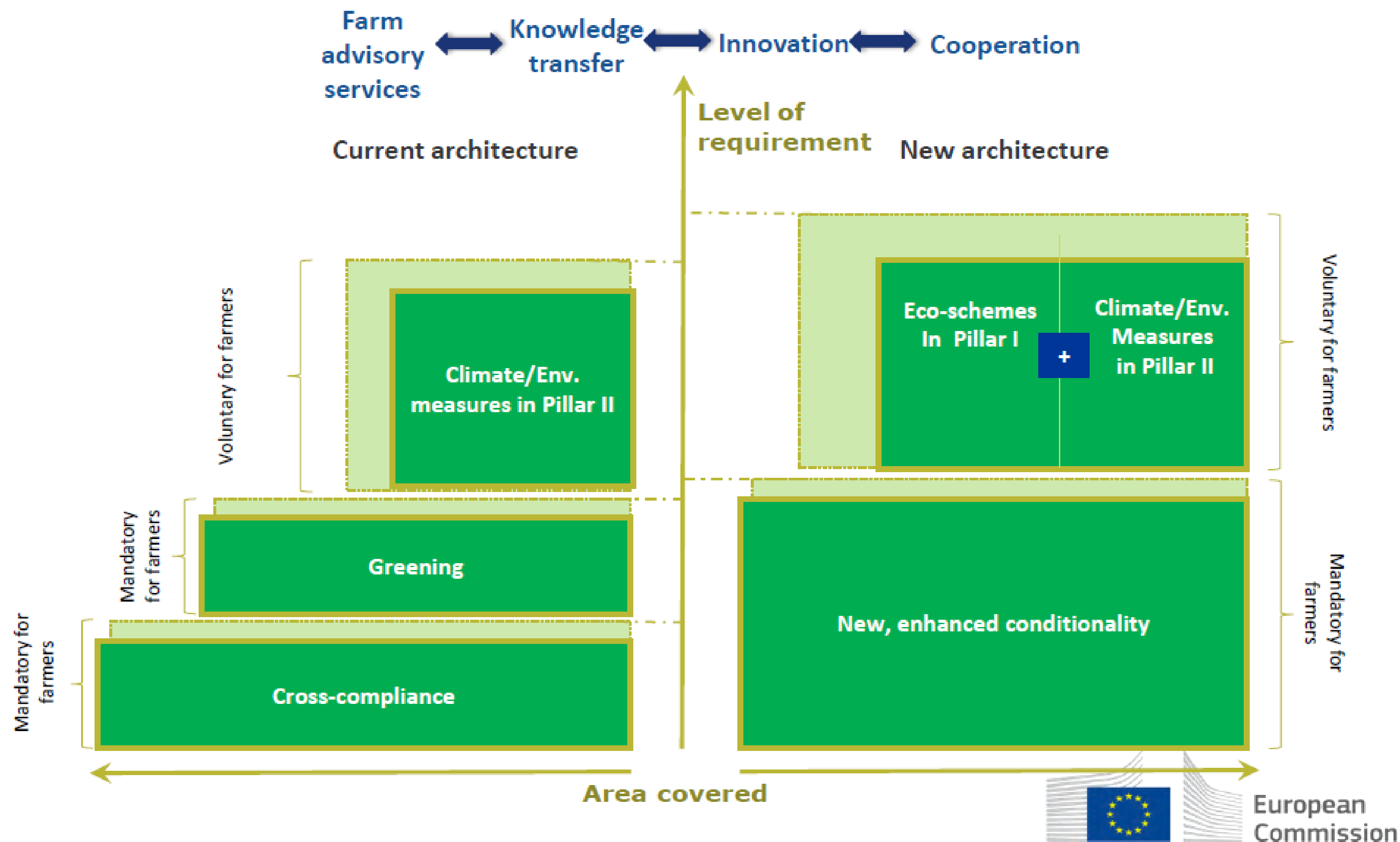
ENVI OPATŘENÍ

TYPY OPATŘENÍ

S novou Společnou zemědělskou politikou přichází i nová vize nastavení envi opatření a kondicionalit. Toto nové nastavení se snaží posílit environmentální aspekty SZP.

Jednou ze změn je přesunutí části podmínek tzv. Greeningu do kondicionalit, tj. do povinných podmínek, za jejichž plnění „se neplatí“.

Další zaváděnou změnou, od které si EK slibuje posílení environmentálního efektu na velké ploše je zavedení tzv. Ekoschémat - dobrovolného plošného nástroje s úrovní podmínek (teoreticky) na pomezí mezi greeningem a opatřeními

„ZELENÝ VÍTR V EU“?

- Letos zveřejněná „Nová zelená dohoda EU“
- Snížení envi impaktu a zlepšení životního prostředí
- Odráží tendence a vnímání v EK a EP
- Obsahuje několik strategií
- Dopad na SZP a tvorbu SP
- Komise vydala doporučení s vazbou na SP

GREEN DEAL

FARM 2 FORK

- Jedna ze strategií Green dealu
- Směřována na SZP
- Zavádí několik cílů
 - Snížení používání pesticidů a antimikrobik
 - Navýšení ploch EZ
 - Zajištění bezpečných potravin
- Z pozice ČR vnímána jako velmi ambiciózní
- Velké nároky na finanční prostředky

Strategie „Biodiverzita“

- Směřována na životní prostředí, ale s přesahem do SZP
- Zavádí též několik cílů
- Zopakován cíl na rozvoj ploch EZ
- Tlak na rozšíření krajinotvorných prvků
- Velké nároky na finanční prostředky a ohrožení konkurenceschopnosti.

DĚKUJI ZA POZORNOST

Kontakty: Ing. Josef Makovský, Ph.D., josef.makovsky@mze.cz, 221 812 523

Autor fotografií: Josef Makovský, Shutterstock

